

خواف- هرات؛ مسیر راهبردی فراتر از ایران و افغانستان

نگاهی تحلیلی به ابعاد ژئوپلیتیک راه آهن خواف-هرات در گفت‌وگو با پیرمحمد ملازهی، کارشناس مسائل شبه‌قاره

گروه سیاست

گفت‌وگوی روز

پنجشنبه ۲۰آذر، راه آهن خواف- هرات، اولین خط میان دو کشور ایران و افغانستان، توسط حجت‌الاسلام حسن روحانی و محمد اشرف غنی، رؤسای جمهور دو کشور به‌سبب محدودیت‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا، در مراسمی از طریق ویدئو کنفرانس افتتاح شد. بدون شک این پروژه مشترک پیامدهای مثبت بسیاری به‌دنبال دارد اما برای بررسی پیامدها و ابعاد ژئوپلیتیکی این پروژه، سراغ پیرمحمد ملازهی، کارشناس مسائل شبه‌قاره، رفت‌ایم.

چندین مجموعه امنیتی در این پروژه سهیم هستند ملازهی در پاسخ به این پرسش شهر آرا که راه آهن خواف- هرات از نگاه ژئوپلیتیکی چه اهمیت و پیامدهایی به‌دنبال دارد، گفت: «از نگاه ژئوپلیتیکی، اهمیت راه آهن خواف- هرات، به موقعیت خاص منطقه‌ای بازمی‌گردد که این راه آهن در آن احداث شده است. در این منطقه، چندین مجموعه امنیتی وجود دارد که حائز اهمیت ویژه است. در این پروژه مشترک، دو کشور ایران و افغانستان، با چندین مجموعه امنیتی درگیرند. این مجموعه‌های امنیتی شامل مجموعه‌های امنیتی آسیای مرکزی، شرق آسیا با محوریت چین، جنوب آسیا با محوریت هند و خاورمیانه با محوریت عربستان می‌شود. از منظر ژئوپلیتیکی، کارکرد این خط آهن برقراری ارتباط میان این مجموعه‌های امنیتی است. این خط آهن

چهار راه پررفت و آمد ۱۴۰۰

بازخوانی کنش‌های سیاسی و رسانه‌ای نامزدهای احتمالی انتخابات پیش‌رو

رصد حال و هوای انتخاباتی اردوگاه‌های سیاسی کشور، حکایت از آن دارد که میدان انتخابات ۱۴۰۰ قرار است میدانی شلوغ و پُر از کاندیدا باشد. اما هفته‌ای که گذشت، هفته انتخاباتی پرخبری بود. در میان لیست بلندبالای کاندیداها، برخی نام‌ها رسماً راه خود را از این لیست جدا و تأکید کردند قرارشان بر کاندیداتوری نیست. برخی با اما و اگر حرف زدند تا نامشان را فعلاً در لیست نگه دارند و احتمالات بر سر آمدن برخی دیگر از کاندیداها بر نیامدشان چربید.

آقای رئیس به بهارستان راضی نیست

خبرهای جسته‌وگریخته حکایت از این دارد که قالیباف، فعالیتش برای ۱۴۰۰ را زیرپوستی کلید زده است و حتی برخی، تحرکاتی مانند سفرهای استانی یا فشارآوردن بر دولت را در راستای همین حاضر شدن برای میدان رقابت ۱۴۰۰ می‌دانند. در هفته‌ای که گذشت اما اظهار نظرهای برخی چهره‌های نزدیک به او این احتمال را پررنگ‌تر کرد. دبیر کل جبهه جهادگران ایران اسلامی از قالیباف شدن فعالیت‌های انتخاباتی قالیباف برای ۱۴۰۰ خبر داد. پیش‌تر نیز خبری درباره حضور نزدیکان قالیباف در یک ستاد انتخاباتی در ساختمان مشروطه جنجال برانگیز شده بود.

پیش‌بینی رضایی از استمرار تحریم‌ها

«ذهن خوانی نکنید». این آخرین واکنش محسن رضایی به سؤالی درباره کاندیداتوری‌اش در انتخابات ۱۴۰۰ بود. رضایی مدتی است حملات به دولت را هم شدت بخشیده و عملاً وارد فاز رویارویی با دولتمردان شده است. او اخیراً به تسنیم گفته است که تحریم‌ها حتی با روی کار آمدن بایدن تا پنج‌سال آینده ادامه خواهد داشت. او با انتقاد از پیش‌بینی فروش ۲.۳ میلیون بشکه نفت در بودجه ۱۴۰۰ گفت: «معلوم می‌شود که نمی‌خواهیم از تحولات درس بگیریم و روی پای خود بایستیم».

ضرغامی بالاخره محبوب می‌شود؟ مدت‌هاست تلاش فراوان برای ساختن وجهه‌ای سیاسی و محبوب از خود دارد. آن هم با نشست و برخاست با اصلاح‌طلبان و اصولگرایان؛ بنابراین مزمه‌های دور و نزدیک می‌گفتند ضرغامی در حال مقدمه‌چینی برای ورود به انتخابات ریاست‌جمهوری است. اما این روزها بی‌پرده و مستقیم از هوس

رئیس جمهور شدنش حرف می‌زند. ضرغامی اخیراً در ویژه‌نامه بسیج دانشجویی دانشگاه شهیدبهشتی گفته است: «عنوان اصولگرایی یک پوست خربزه زیر پای بچه‌های انقلاب است».

نویخت خیال‌ر‌قی‌ا را راحت کرد «من برای بازگشت به دانشگاه لحظه‌شماری می‌کنم». محمدباقر نوبخت، رئیس‌سازمان برنامه و بودجه، با گفتن این جمله، تکلیف اهالی سیاست و رسانه را با گمانه‌زنی درباره کاندیداتوری‌اش روشن کرد. او که نامش در لیست دولتمردان کاندیدای ۱۴۰۰ قرار داشت، طی هفته اخیر بالاخره لب به اظهار نظر گشود و تأکید کرد که

قراری برای کاندیداتوری ندارد و به دانشگاه باز خواهد گشت. انتقاد آخوندی به طرح برجامی مجلس و تلنگر به رئیس‌جمهور عباس آخوندی در سال‌های اخیر، چهره دیگری هم از خود نشان داده است؛ یک نظر به‌پرداز اقتصادی، تاریخی و ملی که در دو حوزه اقتصاد و تمدن ایران زمین، دارای ایده و فکر است. آخوندی، وزیر پیشین

از یک سو، آسیای مرکزی را به چابهار و از طرف دیگر به جنوب آسیا متصل می‌کند و از سوی دیگر، چین را که یک باریکه مرزی زمینی حدود ۶۰ کیلومتری با افغانستان دارد، از طریق پروژه جاده کمربند که یک شعبه آن به ترکمنستان، ایران، خلیج فارس و عمان می‌رود، به خاورمیانه متصل می‌کند. می‌دانیم که بسیاری از گره‌های امروز حوزه بین‌المللی نیز در منطقه آسیای مرکزی است. اگر این خط آهن کامل شود، از چابهار به هرات و سپس به مزار شریف می‌رود و در نهایت به آسیای مرکزی می‌رسد که می‌توان گفت در این صورت به مسکو و اروپا راه می‌یابد و از سوی دیگر کشورهای شبه‌قاره هند و چین را در برمی‌گیرد. در این نگاه است که اهمیت ژئوپلیتیکی این خط آهن را می‌توان در نظر گرفت.»

انگیزه خراب‌کاری در این پروژه وجود ندارد

وی در پاسخ به این پرسش که این پروژه به‌سبب دشواری‌های امنیتی در این منطقه ۱۳ سال به طول انجامیده؛ اکنون افتتاح آن چه کمکی به امنیت بیشتر در منطقه می‌کند، گفت: «این پروژه هنوز تکمیل نشده است و بخش افغانستان آن باید توافقات مانده و باتوجه‌به وضعیت افغانستان باید توافقات دیگری برای پیشبرد آن صورت بگیرد. مشکل کنونی در افغانستان، فعالیت گسترده طالبان و دیگر گروه‌های رادیکال اسلامی است. با این حال این گروه‌ها چندان در هرات فعال نیستند و حتی حضور بخش‌هایی از آن‌ها در این منطقه سبب نمی‌شود جلو این پروژه را بگیرند؛ زیرا این شناخت را دارند که این پروژه به نفع کشورشان است و اگر

آسیبی ببیند، خود آنان نیز طلمه خواهند دید. دیگر آنکه آن‌ها در آمد بسیاری نیز از طریق ترانزیت کالا به آسیای مرکزی به دست خواهند آورد و بسیاری از کالاها را می‌توانند از طریق ایران تأمین کنند. خط آهن خواف- هرات یک راه استراتژیک است که اگر در دست فهم شود، تأمین‌کننده منافع همه کشورهای منطقه است. در نتیجه به نظرم گروهی انگیزه خراب‌کاری در پیشبرد و پیشرفت این پروژه را ندارد و مخالفان دولت در افغانستان نیز اقدامی عملیاتی در تخریب این پروژه نخواهند کرد.»

ایران و افغانستان یگانگی تاریخی دارند

این کارشناس مسائل شبه‌قاره در پایان درباره تأثیر پروژه راه آهن بر هم‌گرایی بیشتر میان ایران و افغانستان نیز گفت: «هر چه ارتباطات و هماهنگی در پروژه‌ها میان ایران و افغانستان بیشتر شود، هم‌گرایی دو کشور بیشتر خواهد شد. ایران و افغانستان در منطقه نزدیک‌ترین کشورها به یکدیگر هستند. اگر گاهی نیز در روابط دو کشور مشکلاتی موقتی ایجاد می‌شود، در شرایطی که افغانستان تأمین است و این نامنی را به‌نوعی در مرزهای ایران نیز انعکاس می‌دهد، این مشکلات چندان در روابط کلی دو کشور تعیین‌کننده نیست و تأثیر چندانی بر ذهنیت مردم دو کشور نمی‌گذارد. ایران و افغانستان آن احساس یگانگی تاریخی را دارند و مشکلاتی را که گاهی در روابط دو کشور به وجود می‌آید، به‌سادگی می‌توان حل و فصل کرد.»

از «غلط‌زیادی اردوغان و الهام» چه درسی می‌توان گرفت؟

اردوغان در مراسم رژه جشن پیروزی جمهوری آذربایجان به‌مناسبت پیروزی بر قره‌باغ در باکو، در کنار الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان در دهم‌آذرماه سخنرانی کرد. از این مراسم، چهار نشانه خطر خیز بروز کرد: اول اینکه، اردوغان در شعری به جدایی «به‌زور آذربایجان» اشاره کرد دوم اینکه، شعر او درباره رود ارس، همان شعری است که «پان‌ها» [جدایی‌طلبان]

در ایران هم می‌خوانند و او گویی دارد جدایی‌طلبی را ترویج می‌کند. سوم اینکه در میان شعارهای حماسی این مراسم، در میان نام‌های مناطق آزادشده در جمهوری آذربایجان (یا مناطقی که باید آزاد شود) از «کوه سسلان» و از «گ تیریز» آذربایجان ایران هم نام بردند چهارم اینکه در این رژه، چند «پهباد اسرائیلی» هم به نمایش گذاشته شد. از این تهاجم با «پان اردوغان» و رژه علی‌اف چه درسی می‌توان گرفت؟ درس این است که در حفاظت از دولت-ملت ایران، خطر «پان‌ها» یک خطر جدی است، به‌طوری‌که هم اکنون همه می‌دانستیم و می‌دانیم پایگاه «پان‌های ضد ایرانی» در ترکیه فعلی است یا در ترور دانشمندان هسته‌ای ایرانی از سوی اسرائیل، از خاک جمهوری آذربایجان استفاده می‌شود. بنابراین این خطاست که گفته شود خطر پان‌ها خطر نیست. اینکه که آشکارا اردوغان و علی‌اف نیت توسعه‌طلبانه خود را آشکار می‌کنند، مجدداً هم جامعه مدنی و هم حاکمیت ایران، خطر «پان‌ها» را باید جدی تلقی کند. همه می‌دانند که در ایران «قوم فارس» وجود ندارد؛ بلکه در ایران «فارسی‌زبانان» یا فرهنگ‌های متنوع ولی همه ایرانی وجود دارد. فارسی‌زبانان شامل کثیری از جمعیت‌ها مثل بوشهری‌ها، بلوچ‌ها، سیستانی‌ها، کرمانی‌ها، اصفهانی‌ها، بروجردی‌ها، ارآکی‌ها، خراسانی‌ها، تهرانی‌ها و کرچی‌ها، مازندرانی‌ها، گیلانی‌ها و آذری‌ها می‌شوند و یک قوم نیستند. اما «پان‌ها» بر کارزار «صدیت قوم ترک بر قوم فارس» می‌دمند از این‌رو، همه ایران‌دوستان باید مواظب باشند تا در دام شوینست‌های قومی و ملی نیفتند. هرگز ایرانیان با ترک‌های ترکیه و اعراب در عراق و عربستان مسئله ندارند و نخواهند داشت. درستی این ادعا را ایرانیان در سفرهایشان به ترکیه، به مکه و مدینه و مراسم کمپ‌نظر اربعین در بالای عراق نشان داده‌اند. ایران‌دوستان در مواجهه با «پان‌ها» نباید تقویت‌کننده آرزوی «پان‌ها» باشند. پان‌ها از لجزایر تغذیه می‌کنند که در آن، ایرانیان با مردم ترکیه و مردم کشورهای عربی در تضاد باشند که به لطف خداوند نیستند.

نگاه روز

حمیدرضا جلالی‌پور جامعه‌شناس و فعال سیاسی اصلاح‌طلب

رجز خوانی اردوغان در باکو علیه ایرانیان

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه در جشن پیروزی جنگ قره‌باغ در باکو، شعری تجزیه‌طلبانه درباره «رود ارس» خواند که در آن شعر مردم خطه آذربایجان ایران خطاب قرار گرفتند. در این شعر آمده است: «اُرس را جدا کردند و آن را با میله‌های آهنی و سنگ پر کردند/ من از تو جدا نمی‌شدم، ما را به زور جدا کردند». این اظهارات نسنجیده و مداخله‌جویانه او موجی از واکنش‌های منفی را در تهران به همراه داشته است.

تسنیم

وکیلی: مصوبه اخیر مجلس از دولت انتقام می‌گیرد

محمد وکیلی، نماینده مجلس دهم گفت: مجلس یازدهم می‌خواهد مذاکره را از دولت روحانی بگیرد و به دولت آینده بسپارد و می‌خواهد اثرات مثبت مذاکره را تا انتخابات ۱۴۰۰ خنثی کند؛ درواقع هدف مجلس این بوده است که از این دولت انتقام بگیرد.

برنا

علت نگرانی اصلاح‌طلبان از نگاه مهدی چمران

مهدی چمران، فعال سیاسی اصولگرا، صحبت‌ها درباره رد صلاحیت اصلاح‌طلبان را بهانه دانست و گفت: نگرانی آن‌ها رد صلاحیت نیست؛ چون خیلی از نامزدهای اصلاح‌طلب در انتخابات یازدهمین دوره مجلس تأیید صلاحیت شدند ولی رأی نیاوردند.

ایرنا

کاشفی: امیدواریم شاهد رد صلاحیت اصلاح‌طلبان نباشیم

حسین کاشفی، عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت، با بیان اینکه «امیدواریم اصلاح‌طلبان رد صلاحیت نشوند»، گفت: کارآمدی کشور در گرو بهره‌گیری از نیروی توانمند است اما متأسفانه معمولاً ما خود را از نیروهای توانمند محروم می‌کنیم.

ایرنا

توصیه محمود صادقی به مجلسیان

محمود صادقی، عضو آکسیون امید مجلس دهم، گفت: مجلس باید از این حالت جناحی و لوگوی سیاسی و انتخاباتی که پیدا کرده است، خارج شود و در قانون‌گذاری هماهنگی‌های لازم را با سایر قوا انجام دهد تا ضررهایش بیشتر از فواید آن نباشد.

برنا

پیش‌بینی نماینده سابق مجلس از شیوه اداره کشور در ماه‌های پیش‌رو

قاسم میرزایی‌نیکو، نماینده سابق مجلس، در خصوص برخورد دولت با طرح اخیر مجلس درباره برجام، گفت: به نظرم روحانی متوسل به رهبری خواهد شد و پیش‌بینی من این است که با آن رهبری، مطالب و مصالحی که دولت می‌خواهد، رقم می‌خورد.

ایستنا

ترکان: واکنس کرونا رایگان عرضه شود

فرزانه ترکان، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی، گفت: دولت باید واکنس کرونا را رایگان عرضه کند تا بتوانیم از شر این ویروس منحوس رهایی پیدا کنیم. درواقع اگر بخشی از مردم به‌دلیل بی‌ضاعتی واکنسینه نشوند، محال است کرونا ریشه‌کن شود.

اعتماد آنلاین

آشنا: در وارد کردن فشار به غرب اشتراک نظر وجود دارد

حسام‌الدین آشنا، مشاور رئیس‌جمهور، در حساب کاربری خود در توییتر نوشت: «در لزوم وادار کردن آمریکا و اروپا به اجرای تعهداتشان اشتراک نظر وجود دارد. اختلاف در چگونگی گزینش مؤثرترین ابزار، بهینه‌ترین روش و مناسب‌ترین زمان‌بندی برای اعمال فشار است. نهادهای اجماع‌ساز فارغ از رقابت‌های محلی یا رقابت‌های جناحی دیدگاه‌های تخصصی را جمع‌بندی می‌کنند.»

توییتر

هشدار فرمانده دریایی سپاه به آمریکایی‌ها

دریادار علیرضا تنگسیری، فرمانده نیروی دریایی سپاه، گفت: امروز سینه‌به‌سینه نیروهای آمریکایی در آب‌های منطقه هستیم و اگر دشمن بخواهد خلیی در امنیت منطقه ایجاد کند، مقابل او خواهیم ایستاد.

تسنیم

استقبال ایران از رد احیای طالبان در افغانستان

مجید تخت‌روانچی، نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد، با اعلام آمادگی برای ایفای نقشش فعال‌تر ایران در زمینه کمک به صلح در افغانستان، از تصمیم مجمع عمومی سازمان ملل بر حفظ قانون اساسی افغانستان و رد احیای امارت اسلامی استقبال کرد.

ایرنا

گزارش سی‌ان‌ان از تحریم بیماران کرونایی ایران

شبکه خبری سی‌ان‌ان در گزارشی از یک مرکز درمانی در ایران به مشکلاتی که تحریم‌های آمریکا در مدیریت و درمان بیماری کووید ۱۹ برای بیماران و پزشکان به‌دنبال داشته، اشاره کرده است. در متن این گزارش آمده است: «در هیچ جای دیگری از جهان، کشورها با هیولای ویروس کرونا در کنار تحریم‌های بی‌رحمانه که رئیس‌جمهوری ایالات متحده، دونالد ترامپ، اعمال کرده است، دست به گریبان نیستند.»

عصر ایران

کوشکی: دولتی‌ها به صنعت هسته‌ای اعتقاد ندارند

محمدصادق کوشکی، استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران، با بیان اینکه انسجام مورد تأکید رئیس‌جمهور به معنی این است که همه پیرو دولت باشند، گفت: دولتی‌ها اصلاً به صنعت هسته‌ای اعتقادی ندارند.

مهر

شهرآرامید

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان

روزنامه شهروان